

concedentes aliquam domū vſurarijs manifestis
alienigenis. ad fenus exercendum. sunt ipſo facto
ſuſpenſi. ut extra de vſu. quā q̄ li. vi. **S**imiliter ſi p
mittunt q̄ h̄mōi vſurarij alienigene exerceant
fenus in terris eorum iurisdictioni ſub diſis. niſi
infra tres mēſes eos expulerint. ut in prealle. c.
quam q̄ ¶ **I**tem Qui ſe ingerit pro papa. electus
a minori pte. quam a duabus p̄tibz cardinaliū ē
ipſo facto. exēatus. Et ſi militer cardiales q̄ talē
recepint pro papa. extra de elect. licz li. vi. ¶ **I**tem
Omnes clerici. religioſi. layci. ſiue familiares ci
rie ſiue alij. qui aliq̄d pactum fecerit. vel aliquid
puum. vel magnum p̄miserint. vel p̄miſſiones
recepint. vel ex pacto vel promiſſione occulta vel
manifeſta dederint vel recepint puum quid vel
magnum pro aliqua iuſticia l̄ grā. p̄ ſe vel p̄ alio
in cauſis iuridicis vel l̄is ap̄licis. a quibuscunqz
modis. ab ap̄lica ſede optinenda ſunt ipſo facto
excomunicati. ī extrauagan. Boiſac̄. viij. Et ab
ſolucō p̄ape reſeruatur. hoc h̄z locū in ci. ro. Jo.
an. a an. de bur. eam alle.

¶ **S**equitur quarta a vlt̄a pars huius tractat⁹
que tractat de abſolucōe a p̄niē in iunctioē. .28.

Postq̄ penitens dixit ex ſe peccā ſua vel
ex interrogacōne confessoris ut debuit.
tandem concludat dicēs. In iſtis pecca
m̄ a in alijs multis a de omnibus dico

De abſolucōe
quarta

meam culpam. Confessor vero tunc interroget si
tamen fuerit persona talis de quo hoc non dubitet
quod tunc superfluum et visibile est. Si dolz de peccatis
preteritis et proponit in futurum abstinere ab omnibus
modis. Item Si abstulit vel famam vel res alte
rius et patius sit satisfacere vel reddere. vel si iniu
riam fecit pro ea satisfactionem facere et homini et hoc
sit patius facere quanto poterit sine ulla dilacione.
Que restitucio quando sit fienda. et quo ordine quo
ad certa vel incerta. vide in 3. parte. Summe tunc pl.
pro totum et est ibi materia longa. quod si dicat nolle ista
facere vel non posse. cum tamen bene posset. non est absol
uendus. hec Tho. in 2. sede q. 3. tunc vera potest tamen
dicere. Misereatur tui etc. si nullo modo absoluo te
Potest etiam ei iniungi aliud bonum faciendum. non
tamen in primis declarando sibi hoc. scilicet quod infructuo
sa sit et sine remissione peccatorum. sed ad mollificand
cor eius de peccatis. v. falsas. Si autem patius est ad omnia
faciendum. tunc si esset aliqua sententia excommunicationis liga
ta. si non potes eum absolue ab illa. remittas eum
ad episcopum vel alium qui habeat super hoc auctoritatem et tu
vadas ad procuratorem pro eo licentia absoluendi et abso
lucioz ipsam. et sic absolutum ab excommunicatione. tu postea
absolvas a peccatis. et non prius. hec Tho. Si autem
potes absolue hunc in hoc specialiter auctoritate si
non absoluisti in principio confessionis. quod tamen deest
fieri; tamen non est multa vis si fiat in fine dummodo tamen

ante absoluōnem a peccatis. absoluat eum isto mō
qui sequit̄ ab exēcōne. ¶ Primo exigendum ē
ab eo iuramentum. q̄ sit patus stare mandatis
ecclie. que. s. fient ei pro illa causa. Quo iuramento
prestato. imugatur ei hoc. ut si incidit exēcōicōz
faciendo contra aliquē canonē. pponat non am
plius illud facere. puta si fuit exēcatus ppter per
cussionem clerici. pponat non amplius verberaē
hōmō. a sic de alijs. Si p̄ offensa facta i alium p
mittat satisfacere. a nō ampli⁹ offendere. Et hoc
facto. denudatis humeris eius. Cōfessor cum di
sciplina vel virga percutiat. dicendo. psal. Mife
rere mei deus. vel alium psal. p̄mālem. dando ad
quemlibet versū vnū idū. postea. Gloria p̄n. De
inde kyriel. xp̄el. kyriel. p̄i noster. Et ne nos ver.
Saluum fac seruū tuum. ē. Deus meus sperātem
in te. ver. Esto nobis dñe turis fortitudinis. Re.
A facie inimici. ver. Nichil proficiet inimicus in
eo. Re. Et filius iniquitatis nō nocebit ei. ver. dñe
exaudi. ver. Dñs vobiscum. Orō. Deus cui pprium
est miseri semper a parcé suscipe deprecationem
nrām a hunc famulū tuum. quem smā exēcōis
ligat. miseraō tue pietatis absoluat. p̄ cristum
dominum nostrum Amen.

¶ Absoluō
Auctoritate oipotentis dei a beatorū aplōz
petri a pauli a dñi nr̄i pape vel Ep̄i si ipse commi
sit hoc michi commissā a tibi concessā absoluo te

colleā

absoluto

a vinculo excommunicationis quam incurristi propter talem
vel talem causam. puta propter manuū iniectiōem
violētam in clericum. vel religiosū. Et propter igres-
sum in monasteriū monialium. vel monachorum
si fuerit mulier in casu non concesso. a hmoi. **Et** si
in pluribus sententijs fuerit ligatus. singulas ex-
primat dicendo. **Ego** te absoluo ligatum sicut ex-
communicationis. quā incurristi propter talem causā a ta-
lem cō. vel si pluries propter eandem causam exca-
tus est dicendum est toties quotiens incurristi
Addedo. **Et** restituo te sanctis sacris ecclesie a vniuersi-
tati fidelium. in nomine patris a filij a spūs sancti
amen. **Verberando** eū vsq; ad amen. **¶ Nota** tñ
q̄ ista forma licet debet seruari. ut extra de sen. ex-
nup. **Non** est tamen necēria. quin etiā simplici
verbo fieri possit sicut per. de pal. a io. de lig. **Sicut** a
excommunicationis potest fieri simplici verbo quous fieri nō de-
beat q̄ a absolutio q̄ seq̄ de bz excommunicationis in hijs ex-
de reg. iur. Ois. **Sz** si etiā eēt fienda hmoi absolu-
tio in publico et erga mulieres. forte tūc omittenda
est denudatio a verberatio ne denudet pccm. **¶ Itē**
Si quis ē excommunicatus propter rē alteri ablatā quous re-
stituerit. nō tamen ē absolutus. nisi iudex q̄ tulit
sententiā absoluerit. **Et** hoc personis declarandum ē
¶ Post absolutionem huiusmodi que preponit
vel si non est aliqua sententia ligatus si habet
aliquos casus de reseruatō episcopo vel pape

Absolvas eum n̄lomi⁹ de quibus potes. sub hac
condicōne ⁊ forma. **S**i teneris aliquo vinculo ex
cōicacōis minoris. **E**go te absoluo ⁊ restituo te s̄a
ctis sacramentis ecc̄ie. **I**n nomine p̄is ⁊ fi. ⁊ sp.
sancti amē. **M**isereatur tui ac. **F**ilius dei p̄ suā mi
sericordiā te absoluat. ⁊ auctoritate ei⁹ q̄ fūgor
ego i hac pte te absoluo ab oib; p̄cc̄is tuis in cō
fessis contritis. ⁊ oblitis. a quibus possum te ab
soluere. **I**n noie p̄is ⁊ fi. ⁊ sp. s̄. amen. **E**t peccata
a quibus non potes absolvere exp̄mas p̄itenti
imponens ut habeat recursum ad episcopū vel
eius vicariū. ⁊ dicat ea sibi i cōfessione. **V**el si el
set simplex ⁊ nesciret ita b̄n̄i exprimē factū suum
ut esset necē. scribat cōfessor illud vel illa in cedu
la. ⁊ det p̄itenti. ut porret ep̄o vel eius vicario
sub hac verborū forma vel simili. **L**atorem p̄ntiū
vel latricem pro homicidio vel incestu in tali gra
du. vel hm̄oi commisso ad absoluendum. p̄mita
tū v̄ie transmitto. ut absoluōis beneficiū impen
dendo ⁊ ei p̄m̄am salutarē iniungendo ipsum vel
ipsam. sancte ecc̄ie recōfiliētis. q̄ si ip̄e ep̄us emit
tat illum ad confessorem. auctoritate illius iterū
absoluat ab omnibus ⁊ imponat p̄m̄am pro illo
pro quo nondum imposuerat. ⁊ cautū reddat. ne
cedulam illā alteri legendam tradat. **M**elius er
go est. ut si ip̄e confessor cōmode poterit p̄sonalif
ad ep̄m vadat. pro auctoritate absolutionis si

sibi velit dare. ¶ Si vero cōfitens nō habz casum
de reseruatīs. vel si habz a cōfessor pōt de omnibus
absoluere. Premissa absolucōne ab excaōe mō
ri a alijs ut supra. **M**isereat ac. filius dei ac. di
cat. Et auctoritate eius qua fungor ego absoluo
te ab omnibus pccis tuis in no. p. a. fi. a. sp. sancti
amen. Et faciat signum crucis sup eum cū dic. in
nomine p̄is. Nec est necāria man⁹ imposicō sup
absoluendū. ymo nec decēs s̄m **T**ho. precipue
sup mulierem. s̄ magis decz cōsignacō crucis. Et
postea addat ¶ Passio dñi nostri ih̄u cristi. a
merita beate marie virginis. a oim scōz a scārū
dei. a quicq̄d boni feceris et p̄ponis facere. ac ma
la que sustines a sustinebis sint tibi in remissioz
oim pccōz tuorum a i augmentum diuine gratie
¶ Que verba non sunt obmittenda. qz sunt magne
vtilitatis ut. s. omnia h̄mōi postea habeāt vim sa
tisfactionis etiam ex virtute clauum a sic magis
valēt hec **T**ho. i p̄niā imūgenda hoc maxime
attendas s̄m omēs ut talem des a imungas quā
credas omino. qz implebit quātumcūqz magn⁹
sit peccator. Et s̄m **C**risost. melius ē i h̄mōi ēddē
racōez de nimia misericōdia. q̄ de nimia iusticia. 26. q. 1.
c. alliga. Dabis etiam sibi libtatē qz cū aliqua die
obmitteret p̄niām imūctam possit in alia die
sequenti r̄cupare illam ¶ Item qñ dubitatur de
aliquo an faciāt p̄niām imūctam dicet ei qz si

non fecerit illā puta si nō ieiunauerit. q̄ talē faci
at elemosinā. vel aliud bonum. a h̄mōi. Et de oīoi
b; per paucos dies potest sibi dari. si sciuerit ve
risimiliter. q̄ de facili poterit recidūare in crimi
nalia. Et per plures dies potest sibi dari de elimo
sinis et ieiunijs. q̄ h̄mōi etiā si fiant in mortali
non sunt iteranda. q̄ valent q̄ntum ad effectum
quem relinquunt post explecōem in satisfaciēte
cū quis reuertitur ad grām. hec Tho. ¶ Querē
dum est etiā ab eo. si p̄t illa facere. Si dubitat
q̄ tunc non est iniungenda illa. s; alia quā potest
facē. ¶ Declarandū est etiā pccōribus magnis
s̄m hosti. q̄ s̄m regulas ecclesie taxatas. 22. q̄
c. predicandum. pro quolib; mōli esset septēmis
pniā iniungenda. Et ideo non reputet pccā sua
leuīa. eo q̄ parua ei datur pniā. quia hoc fit ne
cadat in despacōnem. a dimittat eā. quod esset
sibi mortale. a oporteret reiterare cōfessionē. Vñ
etiā potest amoneri q̄ faciat aliqd̄ memoriale. de
pniā sibi iniuncta. ut melius recordetur. a si obli
uisceretur. reuertatur ad cōfessorem. quā sibi illam
vel aliā similem reddat. ¶ Itē similiter iniungas
q̄ si post cōfessionē de aliquo criminali recordatur
q̄ tunc fuit oblitus. q̄ reuertatur ad te cōfitendo
illud q̄ cito poterit. quia alias nō p̄desset sibi cō
fessio. nec tñ necārium est ut vadat ad te. quia
potest ire ad aliū. nec tamē tenetur n̄ illud dicē

¶ De votis si que habet. que non pōt bene implē
vel dubitat. si habes in hoc specialem auctoritatē
dispensa. vel potius in aliud pium opus commu
ta. Si vero nō habes illam auctoritatē. emitte q̄
tum ad hoc ad episcopum & ei⁹ vicariū. **¶** Itē ca
ucas ne iniungas p̄nā per quā fiat p̄iudicium
iuris alieni. aut per quam detur alicui occasio rui
ne spūalis. aut per quam peccm occultū possit aījs
manifestari. **¶** Item p̄maxime ita confitētem aīte
& in fine confessionis verbis quibus potes indu
cas ad cōtritionem. ne dicat sicut fabulam peccā
sua. sed cum detestatione. Et ut dicit Aug⁹. caute
& astute interrogando. q̄ creditur q̄ ille ex verecū
dia vellet occultare. Circa turpia non descenden
do ad p̄cūlares circumstantias. post q̄ hētur suf
ficiēter spēs peccati. & in hmōi a remotis infrogā
do ne doceantur homines intelligē malitias quas
antea nesciuerant. hec tho. **¶** Ammoneas etiā in
sup omnia ut vitet malas societates. ut frequē
confiteatur ut sepe audiat verbum dei ut q̄rat sp̄
orationes & p̄cipationes bonorum que fiunt in
religionibus & indulgentias & huiusmodi .29.

¶ Circa infirmos.
Quia infirmos sic est agendum aut eni
talis est in articulo mortis aut non. Et
si piculum mortis nō solū q̄ est i extre
mis constitutus s̄ etiā q̄ est infirm⁹ infirmitate

et qua frequenter contingit hoies mori. et vbi me
dici dubitant. In tali eni casu potest quilibet absol
uia quolibet sacerdote. dum non precesse de quo
libet peccato et qualibet sententia cum piculum est in mora
Talis ergo infirmus. aut omisit iam loquelam
vel usum rationis. puta quia freneticus. aut non.
Et in primo casu. Si bene vivebat ut bonus et fide
lis. et frequentabat confessionem et orationem et huiusmodi
quavis sacramenta non peccerit: quia ex insperato
talia ei acciderunt. vel etiam si malus obstinatus
diu pseuerans in peccatis. et a diu non confessus. si pe
ccat per confessionem sacerdotis. et ostendit se velle fa
cere omnia que debet. et ita factus mutus vel freneti
cus. et piculum est in mora: debet presumi contritus
Et faciente aliquo confessionem generaliter pro eo. sicut
fit in populo: sacerdos faciat ei absolutionem ab
omni sua et peccato. **E**t iniungere potest circumstantibus
aliquid pro eo faciendum. vel heredibus aut consan
guineis pro anima eius si volunt acceptare. Deinde
dari debet Eucharistia a proprio sacerdote. quam
uis non sit confessus. quia non potuit. vel ab alio sac
dote seculari. non autem religioso. nisi habuerit
licentiam ad hoc. a proprio sacerdote. **E**t Episcopus quia
ille alias incidere in excommunicationem papalem. in isto
casu vel in simili. et hoc verum nisi timeret de ex
spiracione vel vomitu eius. **S**ed extrema unctio
etiam si non potuit dicitur propter frenesim. etiam si

non pmitteret se iniungi. pot ligari et sibi violē
dari. ¶ Astantibz autē infirmo in hoc casu debz
credi si perhibent testimoniu. qz oñderit signa
contricōis et peccerit ofessorē. ¶ Si autē a diu
non confessus vel notorius peccōz incurrit subito
amentiam vel mutitatē. nec prius nec postea oñ
dit signa contricōis: nil ei debz dari. nec sacramē
ta nec ecclīastica sepultura. ¶ Si autem nec loq
lā amittit. nec amentia incurrit: debet ab eo erigi
pura confessio peccōrū. plus vel min⁹. s̄m qd pa
titur tpus. nam si est in extremis: de pncipalib⁹
tantū interrogandū est. et pmaxime inducēdo
ad contricōem cū spe venie. ¶ Si autē nō est ita
in extremis. et vult facere ofessionē gnālem de
tota vita sua. sicut multū faciunt. q̄uis nō sit ne
cessarium. de hīs q̄ rite ofessus est. facē de nouo
confessionem: r̄n admittenda est. et tandē abso
lucō impendenda. ab oī snia excaōis et ab omī
peccō. modo sup̄ dicto i. c. p̄cedēti. ¶ Ita tñ qz si liga
tus eēt excaōne aliq̄. a q̄ cōfessor ex̄ piculū illud
non potuissz absolue: debz ei iniungi. qz si euadat
infirmitatē. q̄ citius cōmode poterit. p̄itet se ei
ad quem ordinarie spectz absolucō excaōis illi⁹
quia alias si hoc non facēt: reimcidēt in eandem
sniam extra de sen. ex̄. Eos qui. li. vi. ¶ Si erat de
tentus aliquo peccato de casibus reseruatis Epō
non oportz qz iniugat ei. qz post sanitatē vadat

ad Ep̄m pro absoluōne. quia ad illud nō tenet
s̄ fufficit sibi illa absoluō. ¶ Nota q̄ si talis
esset vsurarius publicus: non potest tal' admi-
tī ad cōfessionem. nec ad aliq̄ sacramenta. nisi fa-
cta prius cauōne de restituōne vsurarū. l. pro
missiōne ab hēdib⁹ de hmōi. In casu quo amisit
set ip̄e loquelam vel vsū rōnis post signa cōtracō-
nis s̄m formam iuris que hētur de vsu. c. quamq̄
li. vi. Hīs pactis infirmo non est iniungenda
pnia. cum non possit facē. sed innotescenda. ut
dī. 27. q. 1. dedarando sic talem tibi darē pnia;
si eēs sanus. q̄uis deberes facē multo maiorem
s̄m regulam iuris et ecclīe. Sed quia non potes
modo. cum eris sanus: hoc vel illud facies. l. ve-
nias ad me. et tunc dabo tibi. Istud tū vltimum
non vidē securum. eo q̄ raro reuertant h̄mōi p
pnia. Sed dicat sibi. si aliter deus disposuerit de
ter: dimittas tantum pro aīa tua. et pro pnia ali-
quid. Potest etiā iniungi amicis et sanḡneis
aliquid in pnia si vtriq̄ acceptant. et si creditur
q̄ pro eo satisfaciens eēt in statu grē. Sup oīa te-
ne etiā auisandus est. ut si deb; aliqd alicui. l.
rōne malefici. vel cōtractus. vel depositi. vel aliē
dedaret bene. ut non discedat cum alieno. ne in-
ternum damnetur. Et de restituōibus ad pias
causas et legatis pro anima sua. ita disponat ut
cogantur cito executōes expedire. et nō plōgare

sicut cotidie faciunt quod si non vellet sufficienter dis-
ponere vel restituere non est absoluendus. sed exhor-
tandus ad contritionem. simul et confidentiam sine mi-
sericordie exemplo latronis ex meritis passionis
christi. ¶ Si non potest habere copiam sacerdotis. quibus
bonum sit in hominis periculis in mari. bello infirmi-
tate. vel morte violenta. potest layco confiteri. non tamen
est necessarium. Quod si fiat et quibus euadat tene-
tur talis iterum de illis omnibus confiteri. quia non
habet claves ecclesie. ¶ Si vero infirmus non est
in periculo mortis. et si habet casum excusationis. vel
casum reservatum. debet confessor ire vel mittere ad
episcopum si potest pro auctoritate hominis. modo tamen
tali. ut non prodat peccatum. nisi prius ille dederit
licentiam nominandi personam. ¶ Si autem infirmus habet
indulgentiam in articulo mortis a propria. appropin-
quante morte. tunc potest fieri absolutio post omnia
predicta. ¶ Pro predicta indulgentia. forma abso-
lutionis in articulo tantum mortis habentibus indulgentiam
plenariam. videlicet si illo tunc infirmus confessus est
non oportet iterare. scilicet Confiteor etc. Misereatur etc.
sed sufficit dixisse illa semel in principio confessionis et
subiungat Confessor dicens. Absoluo te etc. ¶ Au-
thoritate dei et beatorum apostolorum. petri. et pauli. etc. usque
ad finem. Sed si antea non confessus fuerat. dicat
infirmus si potest Confiteor etc. Si vero non potest. di-
cat alius loco sui. Postea sacerdos cui fuerat

gñaliter confessus & specialiter dicat. **Misereat**
tui ac. **Indulgētiā** ac. **Consequēter** subiūgens
dicat. **¶** Dñs noster ihesus xpc p sua; scā; miām
te absoluat. **Et** auctoritate ipsius dei et btorum
aplorum ei⁹ petri et pau. et scē Ro. ecclie in hac
pte commissā a tibi concessā. q̄ nūc fungor ego. **Ab**
soluo te ab omī snia exccōis maioris & minoris
suspensiois a interdici. si teneris. a restituo te vni
tati fidelium a scīs scīs ecclie. **¶** Item eadē aucto
ritate dei a btorum ei⁹ aplōꝝ pe. a pau. a scē Ro.
ecclie. et dñi nostri ipse in hac pte commissā a tē cō
cessā. in q̄tum clauēs scē ecclie se extendūt a in q̄
tum deo a possum. si ista vice morieris. **Ab**soluo
te ab oibus peis tuis. in purgatorio debitīs ppe
culpas et offensas. q̄s cōtra deū. a aia; tuā a pri
mum tuū omisisti. si nō p̄textu istius indulgētie
omisisti illa. et in q̄tum michi p̄mittē restituo
te innocentie. in qua eras q̄n baptisatus fuisti.
Si vero ista vice nō morieris. reseruo tibi plena
riam auctoritatē. et indulgētiā tibi concessā a dño
ip̄a pro vlīmo articulo mortis tue. **In** noie p̄ris
et filij et spūs sancti **Amen.**

absolues

absolutio

¶ Explicit Summa confessionū seu Interrogato
rium pro simplicibus Confessorib⁹ Editū Ab
Archepō florentino videlicet frē Anthomino
ordinis predicatorum.